

Čís. 5747.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).
Pensijní ústav I. moravské spořitelny a jejího ústavu zástavních listů
jest sociálně pojišťovací ústavem ve smyslu §u 31 čís. 3 zák.

Pro otázku, zda pojišťovací ústav má býti považován za sociálně
pojišťovací ústav, nerozhoduje větší nebo menší počet jeho členů, nýbrž
obsah stanov a účel, jakému dle nich slouží.

(Rozh. ze dne 9. února 1926, Rv II 54/26.)

Pensijní ústav I. moravské spořitelny a jejího ústavu zástavních listů
dal jakožto majitel domu žalovanému výpověď z bytu. K námítkám
žalovaného ponechal procesní soud první stolice výpověď
v platnosti, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel míní, že § 31 čís. 3 zákona o ochraně nájemníků mluví
sice povšechně o sociálně pojišťovacích ústavech, že však nicméně musí
býti vykládán způsobem obmezujícím a, poněvadž měl patrně na mysli
jen takové sociálně pojišťovací ústavy, jichž činnost se vztahuje na
skoro neobmezený počet osob a jež proto působí ku všeobecnému blahu,
nelze z ochrany zákona vyjímati nájemce domu žalujícího pensijního
ústavu, jehož obor působnosti se vztahuje toliko na malý počet osob,
totiž zaměstnanců první moravské spořitelny a jejího ústavu zástavních
listů a osob po nich pozůstalých. Avšak nesprávnost tohoto náhledu
prokázaly již případným způsobem oba nižší soudy. Pro otázku, zda
pojišťovací ústav má býti považován za sociálně pojišťovací ústav, ne-
rozhoduje větší nebo menší počet jeho členů, nýbrž obsah stanov a účel,
jakému dle svých stanov slouží. Dle §u 1 stanov jest účelem žalujícího
pensijního ústavu pojištění jeho členů a jejich pozůstalých a slouží pro
členy, pojištění podléhající, za náhradní ústav ve smyslu §u 64 až 67
zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. z roku 1907 dle změn
provedených zákony ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. a ze dne
5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. Proto byly tyto stanovy výnosem
zemské politické správy v Brně ze dne 25. února 1924, čís. 17.612 ve
smyslu těchto zákonů schváleny a důsledkem toho uznán pensijní ústav
za ústav náhradní. Tímto svým sociálním účelem liší se žalující pen-
sijní ústav podstatně od jiných pojišťovacích ústavů založených na zisk,
protože, plně pouze sociální podporu oněmi zákony stanovenou, po-
skytuje svým členům ony výhody, jež zákony v různých oborech sociální
ochrany nuceně zavedly. Pojištění u tohoto pensijního ústavu, jenž na
základě těchto zákonných předpisů byl organisován, jest tedy plně plat-
nou náhradou za pojištění u veřejných ústavů zavedených pro sociální
pojištění a byl, jak již uvedeno, jako takový úředně uznán. Nevztahují
se tedy dle §u 31 čís. 3 zákona o ochr. náj. jeho ostatní předpisy na

dům vypovídající strany a není opodstatněn názor, že výpověď jest nepřipustna.

Čís. 5748.

Opírá-li nárok proti obci (jejím zřízencům) o náhradu škody jedině o předpis Šu 5 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n., ježto obec (zřízenci její) poškodili při dopravě (uschování) svršky, jest pořad práva nepřipustným.

(Rozh. ze dne 10. února 1926, R I 1079/25.)

Žalobu proti obci H. a strážníkům téže obce o náhradu škody odůvodňoval žalobce tím, že při vnuceném vyklizení bytu žalovanými strážníky obce H. byl jeho nábytek poškozen. K námitce nepřipustnosti pořadu práva s o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl, r e k u r s n í s o u d námitku zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalobce netvrdil v první stolici k odůvodnění svého nároku soukromoprávní poměr k žalované obci, ani uschovací smlouvu ve smyslu Šu 349 ex. ř., nýbrž opíral žalobu jedině o předpis Šu 5 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. s tím, že žalovaná obec, pokud se týče její zřízenci, poškodili jeho svršky při dopravě z domu čís. 122 v H. anebo při uschování, čímž utrpěl prý škodu 700 Kč. Povinnost obce, vyklizené věci neprodleně řádně uložití potud, než jimi oprávněný naloží jinak, nevyvěrá ze soukromoprávního poměru, nýbrž z poměru veřejnoprávního. Žalobce a žalovaná obec nevystupují zde jako rovnoprávné podměty právního poměru, nýbrž jako podřízený člen k nadřízenému svazu, který ve veřejném zájmu pro svého příslušníka má být činným ve smyslu Šu 5 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. O tom, zda obec tuto povinnost řádně vykonala, možno rozhodovati jen se stanoviska veřejnoprávního. Právem proto první soudce rozpoznal, že v tomto případě pořad práva jest vyloučen (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu čís. 4154 sb. n. s.). Názor rekursního soudu, že zde přicházejí v úvahu předpisy občanského zákoníka o uschovací smlouvě, dále ustanovení Šu 259 ex. ř. o uschování zabavených věcí a § 968 obč. zák. o sekvestraci, odporuje tomuto rozhodnutí a není správným. Rozhodnutí Nejvyššího soudu čís. 1844 a čís. 3091 sb. n. s. nehodí se na tento případ, jelikož mají jiný skutkový poklad a vyslovují zásadu, že pořad práva jest přípustným pro nároky proti obci na náhradu škody, ježto vyklidila svémocně byt, ačkoliv povolen byl odklad exekuce vyklizením a jelikož neoprávněně zabrala místnost, tedy překročila obor své působnosti. Žalovaní strážníci vykonali při dopravě a při uschování žalobcových svršků k příkazu žalované obce veřejnoprávní, vrchnostenské úkony a nemohou u soudu býti žalováni pro domnělé porušení svých služebních povinností (viz Dr.